

Rapport 2024:1

Sjuttio år senare: återskapandet
av 1954 års valstudie

Axel Karlsson

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2024.01.18

www.gu.se/valforskningsprogrammet



GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför forskare knutna till Valforskningsprogrammet i Göteborg empiriska undersökningar av hur den svenska demokratin mår och utvecklas. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra till samhällets kunskapsförsörjning på demokratiområdet. Målsättningen är att sprida grundläggande fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The Swedish National Election Studies Program working report series

Since the 1950s, the researchers associated with the Swedish National Election Studies Program at the Department of Political Science, University of Gothenburg, conducts empirical research on the well-being and development of the Swedish democracy. The working report series is one of our main publication outlets. The aim is to publish basic facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Party abbreviation

V, VPK, K=Vänsterpartiet Kommunisterna, Left Party
S, SD=Socialdemokraterna, Social Democratic Party,
BF=Bondeförbundet, the Agrarian Party (today's Centre party)
FP=Folkpartiet, the People's Party (today's Liberal party)
H=Högerpartiet, the Right Party, (today's Conservative Party)

Citering:

Karlsson, Axel (2024). Sjuttio år senare: återskapandet av 1954 års valstudie. Valforskningsprogrammets rapportserie 2024:1. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Redaktör för arbetsrapportserien:

Henrik Ekengren Oscarsson

Sjuttio år senare: återskapandet av 1954 års valstudie

AXEL KARLSSON
Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

Sammanfattning

Denna rapport beskriver återskapandet av Valforskningsprogrammets allra första undersökning, från valet 1954. I rapporten beskrivs bakgrunden till pilotstudien 1954, historien bakom hur resultaten från studien återupptäcktes nästan sju decennier senare och hur data från studien gjorts tillgänglig i ett digitalt format. I rapporten förklaras de val som gjorts under återskapandet av data från studien innan denna data sedan används för att ge exempel på hur återskapandet har gått till.

Summary

This report describes the restoration of the Swedish National Election Studies programme's very first survey, from the Swedish elections of 1954. In the report the background of the study from 1954 is described, the history of the rediscovery of the results of the study almost seven decades later is retold, and the way the data has been made available in a digital format explained. The focus in the report is on explaining the different choices made during the recreation of the study's data and on showing examples from the recreation process.

I begynnelsen

I augusti och september 1954 genomförde Jörgen Westerståhl, som då var professor i statsvetenskap vid Göteborgs Universitet och dennes assistent Bo Särilvik¹ en pilotundersökning. Målet med undersökningen var att studera, som man uttryckte det på den tiden, ”valpropagandans räckvidd och effekt” (Westerståhl & Särilvik, 1955a). Man ville veta dels hur många människor som nåddes av olika sorters budskap under valkampanjer, dels vilken effekt dessa olika budskap hade på väljarna. Under våren 1954 bad man därför om bidrag från Riksdagspartierna utom VPK samt från Statens Samhällsvetenskapliga Forskningsråd och Radiotjänst (Olofsson, 2011: 180) för att kunna genomföra en begränsad pilotstudie 1954 med ambitionen att kunna genomföra en större studie två år senare, efter 1956 års val till Riksdagens andra kammare (ibid.). Kontakterna gick hela vägen upp till statsminister Tage Erlander, som i sin dagbok den 12 mars 1954 antecknade att ”Westerståhl här just nu för att söka mitt stöd för en undersökning av vilka agitationsmetoder som ger resultat under valrörelsen” (Petersson, 2011: 178).

Studien inspirerades uttryckligen av de studier som gjorts i Förenta staterna under fyrtiotalet av bland andra Paul Lazarsfeld (m.fl., 1948), professor vid Columbia University. Lazarsfeld hade i slutet av 1940-talet använt sig av panelintervjuer med väljare, analys av partimaterial och innehållsanalys av tidningsartiklar för att analysera räckvidden hos och effekten av partipropaganda i USA (Holmberg, 2010). Westerståhl och Särilvik valde att genomföra sina panelintervjuer dels i valdistrikt i Göteborg, dels i valdistrikt i Fristads och Sandhults storkommuner omfattande delar av landsbygden utanför Borås. Göteborg valdes både på grund utav dess närhet till samhällsvetenskapliga institutionen och för att man antog att tidigare års valresultat i Göteborg visade på ett större antal väljare där som var villiga att byta parti (Westerståhl & Särilvik, 1955a).

I panelintervjuerna ställdes frågor om vad deltagarna visste och tyckte om de politiska partierna och aktuella sakfrågor. En del av frågorna var rena faktafrågor, som till exempel om intervjupersonen kände till vilka partier som satt i regeringen (S och BF). Dessa användes för att undersöka kunskapsnivåerna hos deltagarna och för att kunna undersöka om kunskapsnivåerna var olika hos olika samhällsgrupper.

En annan typ av frågor handlade om intervjupersonernas åsikter om de olika riksdagspartierna och deras politik; till exempel gällde en av frågorna om intervjupersonen tyckte att det hade blivit någon skillnad i regeringens politik sedan Bondeförbundet kom med i regeringen. Här var intresset således närmare dagens kommersiella opinionsundersökningar där man är intresserad av vad väljarna själva tycker i olika frågor. Man ställde också frågor om huruvida intervjupersonen röstat i föregående val till Riksdagens andra kammare 1952 eller inte, vilket eller vilka partier de kände att de låg närmast i åsikt och liknande.

En tredje typ av fråga handlade om nyhetsmedier och politiska diskussioner av olika slag och syftade till att skapa en bild över vilken sorts källor intervjupersonerna fick sina nyheter ifrån. Frågor kring dessa gällde till exempel hur många partiledarintervjuer på radio som intervjupersonen hade lyssnat på, om personen var med i något fackförbund, om personen hade diskuterat politik med någon veckan innan valet och liknande. För den som är intresserad av att dyka djupare i exakt vilka frågor som ställdes eller hur de formulerades finns alla enkätformulären från studien inkluderade i appendix i denna rapport.

Vid sidan av intervjuerna med väljare genomfördes också två andra delstudier. Den första av dessa var vad Westerståhl och Särilvik (1955a) kallade ”vissa undersökningar

¹ Särilvik blev sedermera själv professor vid Göteborgs universitet. Han disputerade 1970 och blev därmed den förste att disputerat från just Valforskningsprogrammet (Holmberg 2010).

av propagandaanalyskaraktär” och omfattade en innehållsanalys av politiska artiklar i svenska tidningar, politiska radioprogram och riksdagspartiernas valbroschyrer inför valet 1954. Den andra studien omfattade en studie av väljare i samma valkretsar som intervjustudien och syftade till att identifiera vilka väljare som inte röstade i valen 1952 och 1954 och i vilken mån det var samma människor som ”valskolkade” 1952 som 1954, samt vilken effekt skillnader i valskolkandet kan tänkas ha haft på valresultatet 1954 (ibid.).

Resultaten av dessa studier redovisades i två rapporter med titlarna ”Svensk valrörelse 1954: Arbetsrapport I” (Westerståhl & Särllvik, 1955a) och ”Svensk valrörelse 1954: Arbetsrapport II” (Westerståhl & Särllvik, 1955b). Två år senare, 1956, genomfördes den större studie som planerats från början (Westerståhl & Särllvik, 1957) och sedan dess har liknande undersökningar skett i samband med varje Riksdagsval, folkomröstning och, sedan 1995, varje Europaparlamentsval (Holmberg, 2010), vilket gör Valforskningsprogrammet vid Göteborgs universitet till världens näst äldsta valforskningsprogram, efter sin amerikanska motsvarighet ANES (ibid.). Samtliga undersökningar från 1956 och framåt finns fritt tillgängliga på Valforskningsprogrammets hemsida.

Sjuttio år senare

År 2024 är det sjuttio år sedan Jörgen Westerståhl och Bo Särllvik lade grunden för Valforskningsprogrammet. Sedan dess har den data som samlades in från intervjustudien 1954 gått förlorad för praktisk bearbetning. De hålkort som användes för att förvara resultatet från intervjuerna finns visserligen kvar i källarvalven i Göteborgs universitets arkiv men det finns bara två maskiner kvar i världen som kan läsa och tolka hålkorten och dessa är museiföremål. Den dataserie som sträcker sig hela vägen tillbaka till den första fullskaliga studien 1956 (Westerståhl & Särllvik, 1957) tar alltså abrupt slut trots att allt material från undersökningen fortfarande finns bevarat i universitetsarkivet.

Med anledning av Valforskningsprogrammets sjuttioårsjubileum har därför de arkiverade materialet från 1954 bearbetats och åter kodats för att göra studiens data tillgänglig för studier av svensk väljaropinion. Denna omkodning har endast behandlat materialet från intervjustudien eftersom den utökar den tillgängliga tidsrymden för Valforskningsprogrammets väljarundersökningar; mediananalysen och valskolkaranalysen kan komma att på ett liknande sätt omkodas vid ett senare tillfälle. Efter att materialet omkodats har resultatet av kodningen jämförts med några av de resultat som originalstudien kommit fram till. Dessa jämförelser återges i denna rapport som exempel på hur den återskapade datamängden kan användas.

Återupphittade hålkort

Återskapandet av studien från 1954 började för några år sedan. Av en slump hittades våren 2021 de hålkort som resultaten från enkätundersökningen 1954 hade kodats in på i universitetets arkiv. Efterfrågningar gjordes snabbt hos datorföretaget IBM:s svenska kontor: fanns det någon IBM-maskin av den typ som använts för att skapa hålkorten kvar någonstans i världen som gick att använda för att läsa hålkorten igen och komma åt informationen som fanns bevarad på dem? Svaret från IBM blev ett nedstämmande ”nej”; i ett mail från 7 maj 2021 svarade Mikael Haglund, IT-chef på IBM Sverige, att de några år tidigare fått en liknande förfrågan från Sahlgrenska universitetssjukhuset som också ville återskapa data från hålkort i sina arkiv (Haglund och Oscarsson, 2021). IBM hade då gjort efterforskningar och kommit fram till att de själva inte hade några maskiner som kunde läsa hålkorten och att det bara fanns två maskiner kvar av den typ som kunde läsa Sahlgrenskas hålkort; en i Kalifornien och en i Tyskland, bägge på datormuseer. I stället rekommenderade IBM att använda ett företag som specialiserar sig på just inläsning av gamla hålkort.

Forskarna på Valforskningsprogrammet valde att undersöka huruvida det var möjligt att själva använda digitala verktyg för att skanna in och läsa av hålkorten för att på så vis på ett smidigt sätt göra informationen tillgänglig i ett digitalt format. Ett försök gjordes att skapa ett Python-skript för att läsa av inscannade hålkort men det stod snart klart att det skulle kräva mer tid och energi än vad som fanns tillgängligt vid tillfället vilket ledde till att projektet lades på is. Inför Valforskningsprogrammets 70-årsjubileum 2024 fattades beslutet att det var dags att få in data från 1954 i programmets tidslinje.

Hålkort eller inte hålkort?

Det första steget i det återupptagna arbetet blev att få en uppfattning om hur panelintervjustudien hade sett ut 1954. Vilka frågor hade ställts? Hur hade urvalet av intervjupersoner gått till? Efter en genomläsning av arbetsrapporterna från studien och studiens kodböcker för att sätta oss in i hur studien hade sett ut stod det klart att ett återskapande av resultaten skulle gå att antingen göras genom att koda materialet från intervjuanteckningarna eller från hålkorten i arkivet.

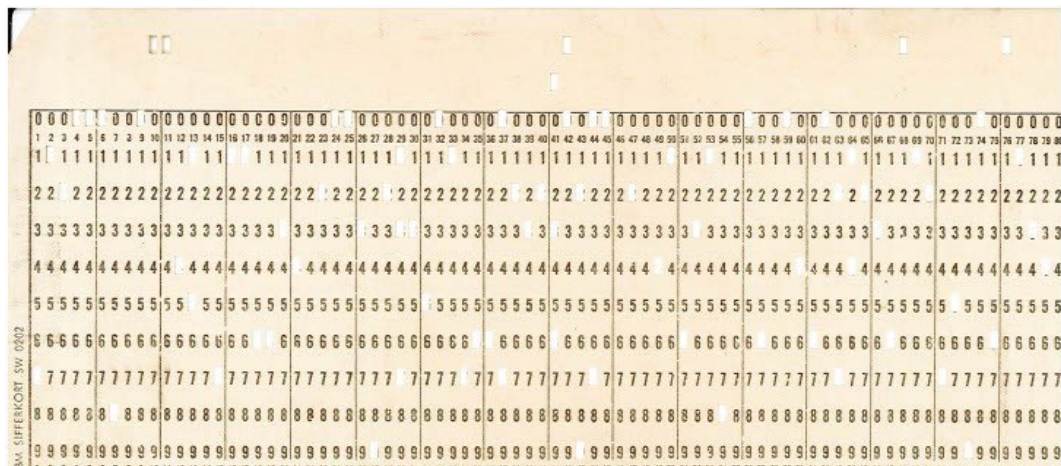
Det fanns både för- och nackdelar med bägge valen; att använda de redan existerande hålkorten skulle gå mycket snabbare än att använda intervjuanteckningarna, ge viss information som inte längre fanns bevarad i intervjuanteckningarna (som till exempel deltagarnas ålder) och skulle dessutom ge ett resultat som var närmare originalresultaten från 1954. Att använda de ursprungliga intervjuanteckningarna som var grunden för hålkorten redan från första början skulle å andra sidan ge en större mängd data som annars inte skulle gå att representera. Som exempel ställdes en fråga under intervjun till deltagare som tidigare hade svarat att de var övertygade anhängare av ett av riksdagspartierna om huruvida det fanns någon enskild fråga där de tyckte att ett annat parti än det de var en anhängare av hade bättre politik. Om intervjudeltagaren hade svarat "ja" på frågan hade det i hålkortet endast registrerats som ett "ja", medan det i intervjuanteckningarna hade antecknats både vilket parti det gällde och vilken sakfråga.

Efter att alternativen övervägts valdes hålkortsalternativet. Jag överförde all data från de 389 hålkorten och matade in denna i Excel manuellt för att skapa en databas som sedan kunde bearbetas med hjälp av Stata. Det övervägdes även att skapa en hybridvariant av de två, där hålkorten skulle utgöra den största delen av datamängden men med fritextsvaren från vissa särskilt relevanta frågor tillagda för att fånga de viktigaste svar som annars hade gått helt förlorade. Men eftersom intervjuanteckningarna anonymiserats fanns det inte något sätt att koppla de individuella anteckningarna till motsvarande hålkort. Förslaget förkastades därför och återskapandet av materialet baserades helt på hålkorten.

Från hålkortsdata till Stata

Inmatningen av hålkortsdata i Excel var okomplicerad när hålkortens layout väl hade listats ut. På hålkorten är data registrerad genom hål i kolumner numrerade mellan 0 till 9, med två extra rader ovanför de andra med beteckningarna X och Y. Hade ett hålkort till exempel stansade hål i kolumn 0, 5 och 8 matade jag således in detta värde in i Excel som "0, 5, 8". Detta upprepades tills alla 80 kolumner på alla 389 hålkort fanns representerade i Excel. Därefter exporterade jag Excel-dokumentet till Stata och processen med att göra databasen läsbar påbörjades.

Figur 1: Exempel på hålkort



Kommentar: Bilden visar ett exempel på ett av hålkorten. Kolumnerna 0-9 motsvarar en kod i kodschemat. De två raderna ovanför nummersystemet är X (överst) och Y (under X) som på samma sätt motsvarar koderna X och Y i kodschemat. Koden R i kodschemat motsvaras av en helt blank kolumn.

Med hjälp av kodschemat för hålkorten kunde jag sedan skapa variabler för de frågor som stått som grund för kodningen i varje enskild kolumn på hålkorten. Variablerna byggdes upp baserat på de tre intervjuomgångar som genomförts i studien: intervjuomgång I och II hade ägt rum innan valet medan intervjuomgång III ägde rum veckan efter valet. Eftersom varje kolumn på hålkorten baserades på en eller flera frågor från intervjuerna gick svaren på frågorna i sin tur att återskapa från hålkortskoderna och kodschemat. Dessa variabler döptes i Stata efter vilken intervjuomgång och fråga de representerade; fråga ett i den andra intervjuomgången blev q201, fråga fem i den tredje intervjuomgången q305 och så vidare. Efter att ha skapat en första version av datafilen stod det klart att det skulle gå att rensa bort en del felkodningar och felinmatningar genom att göra en andra inmatning av hålkorten där varje hålkort märktes fysiskt med ett unikt nummer (från 1 till 389). Om det då senare visade sig finnas ett misstänkt misstag någonstans (till exempel om någon deltagare saknade uppgift om ålder) kunde man då ta reda på vilket eller vilka hålkort där data saknades eller var konstig och sedan plocka fram det fysiska hålkortet och jämföra med den inmatade informationen. Jag matade därför in data en andra gång och märkte varje individuellt hålkort för att förbättra träffsäkerheten i inmatningen och för att skapa en möjlighet för andra att kvalitetssäkra variablerna som skapats i Stata.

I många av frågorna kunde intervjupersonen ge mer än ett svar, vilket då ledde till att hålkorten stansats för mer än en kod. Samma person skulle till exempel kunna ha svarat att de hört radiointervjuer både med Tage Erlander och Bertil Ohlin. I frågor där flera svar förekom delade jag därför upp variablerna så att varje svarsalternativ på kodschemat blev en egen variabel. I exemplet Erlander och Ohlin blev variabeln som visade om intervjupersonen hört intervjun med Erlander q201c medan motsvarande variabel för Ohlin blev q201d. I frågor som dessa skapades alltså inte någon övergripande variabel (i det här fallet q201) utan delvariablerna fick stå på egna ben.

Tabell 1 nedan visar ett exempel på en fråga som delats upp i flera variabler. Frågan, II:24, är en följdfråga på fråga II:20, som frågade den intervjuade om vem eller vilka denne hade diskuterat politik med den senaste veckan innan intervjutillfället, och fråga II:22, som frågade om intervjupersonen hade samma åsikter som den de diskuterat med. II:24 i sin tur ställde frågan om vad diskussionspartnern hade för yrke och använde sedan yrket för att avgöra socialgrupp på diskussionspartnern. Eftersom samma intervju-person kunde ha diskuterat politik med mer än en person veckan innan intervjun delades svaren på frågan in i tre olika variabler: q224a som visar om intervjupersonen hade

diskuterat politik med någon från samma socialgrupp som de själva, q224b som visar om de diskuterat politik med någon från en annan socialgrupp än de själva och q224c som visar om personen diskuterat politik med någon vars socialgrupp inte gått att fastställa. Som kan ses i tabell 1 skedde politiska diskussioner till en överväldigande grad med en diskussionspartner i samma socialgrupp som intervjupersonen själv. När diskussionen skedde inom samma socialgrupp var de tydliga åsikterna jämnt fördelade mellan medhåll och avvikande åsikter (22 respektive 21 procent) även om det i majoriteten av fallen (57 procent) var oklart vilken åsikt diskussionspartnern hade. När diskussionen skedde över socialgruppsgränser var det däremot mycket tydligare åsiktsskillnader; femtio procent av diskussionspartnerna i en annan socialgrupp än intervjupersonen uppgavs ha varit av en annan åsikt än intervjupersonen, med endast tretton procents medhåll.

Tabell 1 Variabel q224: Socialgrupper och åsikter hos diskussionspartner (procent)

	Samma åsikt	Annan åsikt	Vet ej åsikt	Summa	Totalt antal
Samma socialgrupp	22	21	57	100	182
Annan socialgrupp	13	50	38	100	32
Okänd socialgrupp	26	32	42	100	19
Total	21	26	53	100	233

Kommentar: Tabellen visar socialgruppstillhörighet på de personer som intervjupersonerna diskuterat politik med veckan innan intervjuomgång II ägde rum. Dessa kodades i Stata som variablerna q224a, q224b respektive q224c. Fördelningarna visas i procent avrundade till heltal. Gruppen "okänd socialgrupp" är markerad med "***" för att understryka att det totala antalet personer är färre än 30.

Vissa frågor i intervjuerna var så tätt förknippade med en annan fråga att det skulle ha blivit meningslöst att dela upp dessa i separata variabler. Sådana frågor slogs samman till en variabel. Ett exempel där jag både delat upp svaren på flera delvariabler och slagit samman två frågor rörde två frågor från den andra intervjuomgången, fråga II:12 och II:13. Den första av dessa två frågor handlade om läsandet av två specifika tidningar ("Vi" och "ICA-kuriren") och av övriga tidskrifter för fack- och branschföreningar medan den andra frågan undersökte om intervjupersonen tyckte att någon av tidningarna de svarat att de läste tog ställning för eller mot något parti. För att skapa en så detaljerad översikt som möjligt bröt jag ner frågorna till delvariabler; som tabell 3 nedan visar är de två övergripande frågorna delade i en delvariabel för varje rad i figuren, med en delvariabel för ICA-kuriren, en delvariabel för företagartidskrifter och så vidare. Frågan kunde ha brutits ned ytterligare till separata variabler för läsning och angivit/ej angivit politisk tendens men variabeln för angivit/ej angivit politisk tendens skulle bli meningslös utan att veta vilken publikation det gällde. Som tabellen visar var det endast tidskrifterna för arbetare och jordbrukare som intervjupersonerna uttryckte någon politisk färgning hos, med 63 respektive 69 procent som svarade att tidningen i fråga hade en politisk tendens.

Tabell 2 Tidskriftsläsning och politisk tendens (procent)

	Ingen tendens	Angivit tendens	Summa	Totalt antal
Tidningen "Vi"	59	41	100	94
ICA-kuriren	77	23	100	119
Facklig tidskrift för tjänstemän	64	36	100	33
Facklig tidskrift för arbetare	37	63	100	75
Tidskrift för företagare	53	47	100	19*
Tidskrift för jordbrukare	31	69	100	45

Kommentar: Tabellen visar det antal intervjupersoner som angivit att de läser någon av de listade alternativen, fördelat på de som angivit en politisk tendens för tidningen och de som inte har gjort det. Intervjupersoner som inte svarat att de läser tidningen i fråga har inte inkluderats i svaren. Fördelningarna visas i procent avrundat till heltal. Gruppen "tidskrift för företagare" är markerad med "*" för att understryka att den består av färre än 30 personer.

Några få kolumner på hålkorten baserades inte på några frågor från intervjuformulären eller var av en sådan sort att det inte gick att lätt dela in dem i variabler med namn på q100, q200 eller q300. Dessa inkluderade sådant som intervjupersonens födelseår, hushållets (make + maka) gemensamma inkomst och intervjupersonens placering i det kunskapsindex som skapades för studien. Dessa fick istället variabelkoder som började på "q0". Kunskapsindex blev "q011", födelseår och ålder "q012" och "q012a", hushållsinkomst "q013" och så vidare. Just kunskapsindexet kommer att tjäna som ett första djupare exempel för vilken sorts data som går att få ut från den återskapade studien.

Kunskapsindexet

Kunskapsindexet skapades för studien 1954 för att mäta graden av politisk kunskap hos de intervjuade väljarna. I indexet sorterades väljarna in i fyra olika kategorier, Kunskapsklass I till Kunskapsklass IV (där I är lågt och IV högt) beroende på hur många av en rad frågor som de hade svarat rätt på. Frågorna gav poäng enligt formeln

$$x=1*(1-y)$$

där x är poängen och y är procenten av väljarna som svarat rätt på frågan i decimalform. Om 27% av väljarna hade svarat rätt på en fråga gav ett rätt svar på frågan alltså 0,73 poäng. Baserat på dessa poäng delades väljarna in i en av de fyra kunskapsklasserna; exakt hur fördelningen gick till framgår inte i arbetsrapporten mer än att, som det hette, "fördelningen på kunskapsklasser är gjord med syfte att få fyra någorlunda jämnstora klasser" (Westerståhl & Särilvik, 1955a: II:2). Rapporten var också noga med att påpeka att indexet inte kan användas för att försöka jämföra väljarna i Göteborgsdistrikten med de i landsortskommunerna eftersom samma frågor inte ställts i bägge fallen vilket därför skulle göra en jämförelse missvisande. I Göteborgsdistrikten ställdes till exempel frågor om stadsfullmäktige i Göteborg som givetvis inte skulle ha haft någon större relevans för väljare i landsortskommunerna.

Kunskapsindexet i Göteborg

Tabell 1 nedan visar fördelningen i de fyra kunskapsklasserna i Göteborgsdistrikten. Som tydligt framgår är kunskapsklass I, III och IV någorlunda jämnstora, medan kunskapsklass II sticker ut med något fler medlemmar. Fördelningen varierar dock beroende på faktorer som ålder, hushållsinkomst, kön, socialgrupp och partisympatier: hos väljare som sympatiserar med Folkpartiet var det kunskapsklass IV som var vanligast, medan kvinnor var överrepresenterade i de två lägre kunskapsklasserna och underrepresenterade i de två övre kunskapsklasserna jämfört med män.

Tabell 3 Kunskapsindex hos olika grupper i Göteborgsvalkretsarna (procent)

	Kunskapsklass (Göteborg)				Summa	Totalt antal
	I	II	III	IV		
Samtliga	21	30	24	25	100	276
Ålder						
21–30 år	20	37	27	16	100	49
31–40 år	11	32	23	34	100	62
41–50 år	22	27	31	20	100	59
51–64 år	19	33	19	30	100	70
65+ år	43	17	26	14	100	35
Hushållsinkomst (kr)						
0–9 999	16	31	25	28	100	88
10 000–19 999	23	32	26	19	100	57
20 000–49 999	12	36	32	20	100	25*
>=50 000	16	32	32	20	100	25*
Kön						
Man	9	24	33	34	100	140
Kvinna	34	36	15	15	100	136
Socialgrupp						
Socialgrupp I	8	19	27	46	100	26*
Socialgrupp II	13	33	21	32	100	75
Socialgrupp III	26	30	25	18	100	174
Partisympatier						
Högern	12	28	12	48	100	25*
Folkpartiet	17	21	29	33	100	86
Socialdemokraterna	20	36	26	18	100	121
Kommunisterna	23	15	38	23	100	13*
Sannolikt vänster	33	33	0	33	100	3*
Sannolikt borgerlig	20	40	20	20	100	5*
Ej uppgivit partisympatier	48	39	9	4	100	23*

Kommentar: Tabellen visar kunskapsgruppsfördelningen i Göteborgsvalkretsarna för åldersgrupper, hushållsinkomst, kön, socialgrupp och partisympatier. För partisympatier har svarsalternativen "Folkpartiet med Socialdemokraterna som nummer två", "Folkpartiet med annat parti än Socialdemokraterna som nummer två" och "Folkpartiet, inget parti som nummer 2" räknats samman till "Folkpartiet". Socialdemokraterna har på motsvarande sätt slagits ihop från "Socialdemokraterna med Folkpartiet som nummer två", "Socialdemokraterna med annat parti än Folkpartiet som nummer två" och "Socialdemokraterna, inget parti som nummer två". "Sannolikt vänster" har döpts om från "sannolikt socialdemokrat eller kommunist" för att minska rubrikstorleken. Fördelningarna visas i procent avrundat till heltal. Bondeförbundet finns inte representerat i listan över partisympatier eftersom ingen av intervjupersonerna i Göteborgsvalkretsarna uppgivit att de sympatiserade med Bondeförbundet. Grupper med färre än 30 svarande är markerade med "*" efter det totala antalet personer.

Kunskapsindexet är också ett enkelt sätt att jämföra kodningsresultaten med de resultat som antecknades 1954. I arkivmaterialet finns fördelningar över resultaten i varje hålkortskolumn sparade, uppdelade i resultat för Göteborgsvalkretsarna och landsbygdsområdet. Tabell 4 nedan visar fördelningen i de fyra olika kunskapsgrupperna i Göteborg. Siffrorna inom parentes visar de resultat som antecknats i

originalstudien 1954 (Valforskningsprogrammet, 1954). Resultaten från återskapandet överensstämmer helt med resultatet från 1954.

Tabell 4 Kunskapsindexfördelning i Göteborgsvalkretsarna

	Antal	Procent
Kunskapsklass I	58 (58)	21,01 (21)
Kunskapsklass II	83 (83)	30,07 (30,1)
Kunskapsklass III	67 (67)	24,28 (24,3)
Kunskapsklass IV	68 (68)	24,64 (24,6)
Total	276 (276)	100

Kommentar: Figuren visar fördelningen i de fyra kunskapsklasserna i Göteborgsvalkretsarna i den återskapade datamängden med originalanteckningarna från 1954 inom parentes.

Tabell 5 nedan visar motsvarande fördelning i landsbygdsvalkretsarna. Även här överensstämmer resultaten från återskapandet helt med resultatet från 1954. I detta fall fanns inte några procentsatser antecknade från 1954 så någon jämförelse går där inte att genomföra.

Tabell 5 Kunskapsindexfördelning i landsbygdsvalkretsarna

	Antal	Procent
Kunskapsklass I	30 (30)	26,55
Kunskapsklass II	36 (36)	31,86
Kunskapsklass III	23 (23)	20,35
Kunskapsklass IV	24 (24)	21,24
Total	113 (113)	100

Kommentar: Figuren visar fördelningen i de fyra kunskapsklasserna i landsbygdsvalkretsarna i den återskapade datamängden med originalanteckningarna från 1954 inom parentes. För landsbygdsvalkretsarna antecknades inte någon procentsats 1954 men eftersom fördelningen var identisk är givetvis även procentfördelningen identisk.

Valskolkare

En annan frågeställning som i denna rapport får tjäna som exempel är frågan om de så kallade "valskolkarna". Samtidigt med intervjuundersökningarna genomfördes en undersökning av dessa "valskolkare", det vill säga personer med rösträtt som valt att av en eller annan anledning inte rösta. Dessa delades upp i två grupper, de "tillfälliga valskolkarna" som väljer att inte rösta i ett specifikt val och de "permanenta valskolkarna", d.v.s. de som väljer att inte rösta i några val alls. Man påpekade särskilt att syftet med att studera valskolkarna var att se till vilken grad de tillfälliga valskolkarna kunde tänkas påverka valresultatet 1954 (Westerstahl & Särilvik, 1955b: 6). Valskolkaranalysen utfördes visserligen separat från intervjuerna som denna rapport grundas på, men eftersom frågor om valdeltagande ställdes även i intervjustudien får dessa tjäna som ytterligare ett exempel för att jämföra anteckningarna från 1954 med den återskapade datamängden.

Valet 1954 antecknades det att 12 procent av de som deltog i studien i Göteborgsvalkretsarna valskolkade (Valforskningsprogrammet, 1954), med motsvarande siffra i landsbygdsvalkretsarna på 8,85 procent (ibid.). Tabell 6 nedan visar fördelningen av röstare respektive icke-röstare i Göteborgsvalkretsarna enligt originalanteckningarna jämfört med den återskapade datamängden. 1954 finns representerat två gånger i tabellen – en gång som "1954" och en gång som "1954 – justerad". Anledningen

till detta är att de tretton personer som sade sig ha röstat men där röstlängderna visade att detta inte var sant i anteckningarna från 1954 räknats in i de 228 som faktiskt hade röstat vilket förskjutit siffrorna (vore detta inte fallet hade anteckningen om 12% röstskolkare inte stämt och fler intervjupersoner än som faktiskt deltog i studien skulle i så fall ha deltagit). "1954 – faktisk" kompenserar för detta genom att subtrahera dessa 13 från de som röstat. Som synes överensstämmer de återskapade siffrorna nästan perfekt efter att denna korrigering av originalanteckningarna gjorts, med skillnaden att en person mer kodats som "röstat" i återskapningen, medan en person mer kodats som "Ej intervjuad i III – har ej röstat" i originalanteckningarna.

Tabell 6 Valdeltagande i Göteborgsvalkretsarna

	2023	1954	1954 - justerad
Röstat	216	228	215
Ej röstat	14	14	14
Ej intervjuad i III - har röstat	28	28	28
Ej intervjuad i III - har ej röstat	5	6	6
Intervjuad i III - har ej röstat men sade sig ha röstat	13	13	13
Uppgift saknas		0	0
Procent valskolkare	11,59%	11,42%	11,96%
Totalt	276	289	276

Kommentar: Figuren visar andelen röstat respektive valskolkare i Göteborgsvalkretsarna i den återskapade datamängden (2023), anteckningarna från 1954 och anteckningarna från 1954 med de röstskolkare som sagt sig rösta subtraherade från antalet röstat. "Röstat" är en sammanslagning av alla de kodalternativ där intervjupersonen både intervjuats efter valet (intervjuomgång III) och har röstat. "Ej röstat" är på samma sätt en sammanslagning av de olika kodalternativ där en intervjuperson uppgett att de inte röstat.

Valskolkandet i landsbygdsvalkretsarna tjänar som ett exempel där anteckningarna från 1954 och det återskapade materialet skiljer sig något mer åt. Tabell 7 nedan visar valdeltagandet i landsbygdsvalkretsarna på samma sätt som tabell 6 för Göteborg; en kolumn för den återskapade datamängden ("2023") och en för anteckningarna från 1954 ("1954").

Tabell 7 Valdeltagande i landsbygdsvalkretsarna

	2023	1954
Röstat	93	96
Ej röstat	10	10
Ej intervjuad i III - har röstat	6	0
Ej intervjuad i III - har ej röstat	0	0
Intervjuad i III - har ej röstat men sade sig ha röstat	4	0
Uppgift saknas	0	7
Procent valskolkare	12,28	8,85
Total	113	113

Kommentar: Figuren visar andelen röstare respektive valskolkare i landsbygdsvalkretsarna i den återskapade datamängden (2023), anteckningarna från 1954 och anteckningarna från 1954 med fyra röstare flyttade till "har ej röstat men sade sig ha röstat". "Röstat" är en sammanslagning av alla de kodalternativ där intervjupersonen både intervjuats efter valet (intervjuomgång III) och har röstat. "Ej röstat" är på samma sätt en sammanslagning av de olika kodalternativ där en intervjuperson uppgett att de inte röstat.

Som tabellen visar skiljer sig de bägge resultaten åt. I den återskapade datamängden är det något färre som registrerats som "röstat" men sex personer som har registrerats som "Ej intervjuad i III – har röstat" och fyra personer som säger sig ha röstat men som inte hade det (efter kontroll i vallängder efter valet). Den andra omgången av inmatning av hålkortsdata som genomfördes (se ovan), med fysisk uppmärkning av hålkorten, genomfördes för att kunna hantera fall som dessa; genom kontroll av hålkorten har det gått att konstatera att det finns hålkort kodade både för "Ej intervjuad i III – har röstat" och för de som uppgivit att de röstat fastän de inte hade det, samt att det inte saknas uppgifter på något av hålkorten. I detta fall är den återskapade datamängden alltså faktiskt ännu mer tillförlitlig än originalanteckningarna. Dock skall noteras att denna metod inte utesluter att det skulle kunna ha skett felkodningar som "tar ut" varandra, d.v.s. att en individ kodats som röstande och en annan som icke-röstande fastän de skulle ha varit tvärtom. Eftersom anteckningarna från 1954 bevisligen har 10 fel (fyra "ljug-ickeröstare" och sex ointervjuade röstare) och de endast saknar uppgifter för sju är det dock rimligt att anta att de tre "extra" röstande i anteckningarna från 1954 borde fördelas ut tillsammans med de sju där data uppgavs saknas så att siffrorna överensstämmer med de återskapade.

Referenser

Haglund, Mikael och Oscarsson, Henrik (mailkonversation, 2021)

Holmberg, Sören (2010) Det göteborgska Valforskningsprogrammet i Jerneck, Magnus & Badersten, Björn (red.) *Kontraster och nyanser: svensk statsvetenskap i brytningstid*. Lund: Statsvetenskaplig tidskrift.

Lazarsfeld, Paul, Berelson, Paul, & Gaudet, Hazel (1948). *The people's choice: how the voter makes up his mind in a presidential campaign*. New York: Columbia University press, 2. ed.

Petersson, Olof (2011). *Statsvetaren: Jörgen Westerståhl och demokratins århundrade*. SNS förlag, TMG Sthlm, Stockholm.

Valforskningsprogrammet (1954), *Valundersökning 1954: Svarsfördelningar i samtliga kolumner Göteborg – Landsbygdsområdet*. Göteborgs universitetsarkiv.

Westerståhl, Jörgen & Särllvik, Bo, (1955a). *Svensk valrörelse 1954. Två lokala studier. Arbetsrapport I*. Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen.

Westerståhl, Jörgen & Särllvik, Bo, (1955b). *Svensk valrörelse 1954. Två lokala studier. Arbetsrapport II*. Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen.

Westerståhl, Jörgen & Särllvik, Bo, (1957). *Svensk valrörelse 1956. Arbetsrapport I: Intervjuundersökningen*. Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen.

Appendix

Nedan bifogas alla tre intervjuformulären från studien 1954 samt en förkortad version av formulär ett som användes för vissa intervjupersoner som inte varit tillgängliga när den första intervjuomgången genomfördes.

G Ö T E B O R G S U N I V E R S I T E T

S T A T S V E T E N S K A P L I G A I N S T I T U T I O N E N

U N D E R S Ö K N I N G A V 1 9 5 4 Å R S V A L R Ö R E L S E

INTERVJUOMGÅNG 1

SVAREN BEHANDLAS KONFIDENTIELLT

DATUM FÖR INTERVJUN: _____ INTERVJUN BÖRJAR KL: _____

"Som ni vet är det val i år. Det sägs att de politiska partierna brukar lägga ner mellan 10 och 20 miljoner kronor på sina valförberedelser. Det är alltså en stor apparat som snart skall sätta igång. Vid Göteborgs Universitet håller man nu på med en undersökning om hur mycket folk i allmänhet intresserar sig för vad partierna säger och gör under valet. Om detta skulle jag nu vilja ställa några frågor."

1. Tror ni att ni kommer att vara mer eller mindre intresserad av valet i år än valet 1952?

- a) mera intresserad
- ☒ b) ingen skillnad
- c) mindre intresserad
- d) vet inte

2. Vilken eller vilka dagliga tidningar läser ni, och är det någon som ni prenumererar på?

(anm. för loko: anteckna alla tidningar som läses och sätt en + för den eller dem ip prenumererar på)

3. Vilket parti stöder(här nämnes i tur och ordning de tidningar, som ip uppger sig läsa)?

tidning

parti

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

4. Brukar ni läsa tidningarnas politiska ledare?

- a) varje dag
- b) ofta
- c) då och då
- d) aldrig

(Läs upp svarsalternativen)

5. Vartannat val är ju ett kommunalval och vartannat ett andrakammarval. Är årets val ett kommunalval eller gäller det riksdagens andra kammare?

- a) kommunalval
- b) andrakammarval
- c) vet inte

6. Röstade ni vid valet 1952?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte
- d) hade ej rösträtt

7. (Om b) på fråga 6)

Kan ni nämna någon särskild anledning till att ni inte röstade 1952?

8. Tänker ni rösta vid valet i år?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
-

9. (Ställes ej om d) på fråga 6)

Har ni röstat vid tidigare val, då ni haft rösträtt?

- a) alltid röstat
 - b) nästan alltid röstat
 - c) röstat ibland
 - d) aldrig röstat
-

10. (Ställes ej om d) på fråga 6)

Har ni tänkt rösta på samma parti i år som senaste gången ni röstade?

- a) samma parti
 - b) annat parti
 - c) tveksam vilket parti
 - d) tänker inte rösta
 - e) vägrar svara
-

11. (Om a) på fråga 10)

Har ni röstat på det partiet alla gånger ni röstat?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
-

12. (Om b) på fråga 11)

När röstade ni första gången på det parti, som ni numera röstar på?

- a) valet år: _____
 - b) vet inte
 - c) vägrar svara
-

13. (Om b) eller c) på fråga 10)

Vilka är de viktigaste skälen till att ni funderar på att byta parti?

(anm. för loko: om det inte direkt framgår av ip:s svar ställes tilläggsfrågan: Vilket parti röstade ni förut på? Svaret antecknas ovan.)

14. (Om b) eller c) på fråga 10)

Det brukar ju sägas att tidningarna, radion och diskussionerna med bekanta spelar stor roll, när man ändrar åsikter. Vilken av de tre sakerna anser ni har spelat störst roll för er själv? Och vilken har spelat minst roll?

mest:

a) tidningar

b) radio

c) politiska diskussioner med bekanta

d) annat svar: _____

minst:

a) tidningar

b) radio

c) politiska diskussioner med bekanta

d) annat svar: _____

(anm. för loko: till bekanta räknas givetvis i detta sammanhang även familjemedlemmar.)

15. (Om b) eller c) på fråga 10)

Är det någon i er familj, som ändrat åsikt på samma sätt som ni sedan valet 1952? I så fall vem?

- a) ingen annan i familjen
- b) make/maka
- c) något eller några av barnen
- d) något eller några av syskonen
- e) fadern
- f) modern
- g) alla övriga
- h) vet inte
- i) vägrar svara
- j) ensamstående

16. (Om b) eller c) på fråga 10)

Är det någon eller några bland era bekanta, t.ex. arbetskamrater, medarbetare, kollegor eller grannar, som ändrat åsikt på samma sätt som ni sedan valet 1952?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
-

17. (Om a) på fråga 16)

Till vilken av följande grupper räknar ni den eller de bekanta som ändrat åsikt?

- a) chef eller överordnad i arbetet
- b) arbetskamrat eller medarbetare
- c) kollega
- d) granne
- e) annan bekant

(Läs upp svarsalternativen.)

18. Om ni skulle ordna de fem partierna så att det ni tycker bäst om får nummer 1 och det ni tycker näst bäst om får nummer 2 o.s.v., hur skulle ni då ordna dem?

- a) H får nummer _____
Bf får nummer _____
FP får nummer _____
SD får nummer _____
K får nummer _____
- b) vägrar svara

(anm. för loko: om ip har svårt att svara räknas partierna upp i ovanstående ordning; om ip trots detta inte kan gradera partierna, ställes tilläggsfrågorna: Vilket parti tycker ni bäst om? Vilket parti tycker ni sämst om? - Om uttrycket "tycker bäst om" förvirrar ip klargöres att därmed avses det parti som ip tänker rösta med.)

19. (Om a) på fråga 18)

Vad är det som gör att ni tycker bäst om(nämner det parti som ip gett nummer 1)?

20. (Om a) på fråga 18)

Vad är det som ni särskilt ogillar is (nämna det parti som
ip gett nummer 2) politik?

21. (Om a) på fråga 18)

Vad är det, som ni särskilt ogillar is (nämna det parti som
ip gett nummer 3) politik?

22. Tror ni att något eller några partier kommer att gå framåt i
årets val? I så fall vilket eller vilka partier?

- a) _____
- b) inget parti går framåt
- c) vet inte

23. (Om a) på fråga 22)

Varför tror ni att kommer att gå framåt? (Nämna det eller
de partier, som ip tror kommer att gå framåt.)

24. Tror ni att något eller några av partierna kommer att gå tillbaka i årets val? I så fall vilket eller vilka partier?

- a) _____
 - b) inget parti går tillbaka
 - c) vet inte
-

25. Varför tror ni att(nämna det eller de partier, som ni tror kommer att gå tillbaka) kommer att gå tillbaka?

26. Är det någon eller några i er familj (hushåll), som har annan politisk åsikt än ni själv?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
 - e) ensamstående
-

27. (Om a) på fråga 26)

Vilken eller vilka av följande familjemedlemmar har annan åsikt än ni?

- a) make/maka
 - b) något eller några av barnen
 - c) något eller några av syskonen
 - d) fadern
 - e) modern
 - f) andra i familjen (hushållet)
-

28. Har de flesta av era andra bekanta samma politiska åsikt som ni själv?

- a) ja
- b) de flesta har annan åsikt
- c) inget parti dominerar i bekantskapskretsen

- d) vet inte
- e) vägrar svara

(anm. för loko: med "politisk åsikt" avses det parti som ip röstar på. Om det inte omedelbart framgår av ip:s svar huruvida ip avser alternativ b) eller c) ställes tilläggsfrågan: Har de flesta en annan politisk uppfattning än ni själv?)

29. Skulle ni själv vilja beteckna er som mycket, måttligt eller inte alls intresserad av politik?

- a) mycket intresserad
- b) måttligt intresserad
- c) inte alls intresserad
- d) vet inte

30. (Frågan ställes ej till jordbrukare eller andra företagare)

Är ni medlem av någon facklig organisation för arbetare eller tjänstemän? I så fall vilken eller vilka?

- a) _____

- b) nej

31. (frågan ställes till företagare utom jordbrukare och fria yrkesutövare)

Är ni medlem av någon organisation för företagare eller yrkesutövare i någon bransch? I så fall vilken eller vilka?

- a) _____

- b) nej

32. (Frågan ställes endast till jordbrukare)

Är ni medlem av någon av jordbrukarnas organisationer? I så fall vilken eller vilka?

- a) _____

 - b) nej
-

33. (Frågan ställes endast till yrkesverksamma i Göteborg)
Hur många anställda finns det ungefär på ert arbete?

34. Är ni medlem av någon frikyrklig församling? I så fall vilken?

- a) _____
 - b) nej
-

35. Är ni medlem av någon nykterhetsorganisation? I så fall vilken?

- a) _____
 - b) nej
-

36. Är ni medlem av något politiskt parti?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vägrar svara
-

37. (Om a) på fråga 36)
Vilket parti?

- a) H
 - b) Bf
 - c) FP
 - d) SD
 - e) K
 - f) annat: _____
 - g) vägrar svara
-

38. (Om d) på fråga 37)

Är ni kollektivansluten genom fackförening?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
-

39. (Om a) på fråga 36)

Har ni varit på något möte som ert parti ordnat i år?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
-

40. (Om a) på fråga 36)

Är ni nu eller har ni tidigare varit medlem i styrelsen i någon av partiets organisationer?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vägrar svara
-

41. (Om a) på fråga 36)

Brukar ni få någon tidning eller tidskrift från det parti som ni är medlem i? ~~I så fall vilken eller vilka?~~

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
-

42. (Om a) på fråga 41)

Vet ni vad den heter?

- a) ja: _____
 - b) nej
-

43. (Om a) på fråga 41)

Hur mycket har ni läst i det senaste numret?

- a) det mesta
- b) ganska mycket
- c) litet
- d) ingenting

(Läs upp svarsalternativen)

44. Vilket eller vilka partier är med i den nuvarande regeringen?

- a) socialdemokraterna
- b) bondeförbundet
- c) annat parti
- d) vet inte

45. (Om c) eller d) på fråga 44, upplys ip om att SD och Bf är med i regeringen)

Anser ni att det blivit någon ändring i regeringens politik sedan bondeförbundet kom med i regeringen?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte

46. (Om a) på fråga 45)

Tycker ni att det blivit en ändring till det bättre eller till det sämre?

- a) bättre
- b) sämre
- c) ingen åsikt

47. (Om b) på fråga 45)

Anser ni att det var bra att socialdemokraterna och bondeförbundet bildade en koalitionsregering?

- a) ja
- b) nej
- c) ingen åsikt

48. Tror ni att den nuvarande regeringen kommer att stanna kvar efter valet i höst?

- a) ja
 - ☒ b) nej
 - c) ingen åsikt
-

49. (Om b) på fråga 48)

Vilken ändring tror ni kommer att ske?

50. Anser ni att det skulle bli någon skillnad för folk i allmänhet, om det efter valet i höst kom en regering där endast borgerliga partier och inte socialdemokraterna var med?

Vilket av följande påstående stämmer bäst överens med er egen åsikt.

- a) stor skillnad
- b) liten skillnad
- c) ingen skillnad
- d) ingen åsikt

(Läs upp svarsalternativen)

51. (Om a) eller b) på fråga 50)

Kan ni med några ord tala om, vilken skillnad det skulle bli?

52. Den nya allmänna sjukförsäkringen träder ju i kraft från och med nästa år. Var partierna eniga om att den skulle träda i kraft då?

- a) eniga
- b) inte eniga
- c) vet inte

53. (Om b) på fråga 52)

Vilket parti ville skjuta upp den allmänna sjukförsäkringen?

- a) parti: _____
- b) vet inte

54. Anser ni att någon grupp får det sämre ställt efter den allmänna sjukförsäkringens genomförande? I så fall vilken grupp?

- a) ja: _____
 - b) nej
 - c) vet inte
-

55. (Om a) på fråga 54)

Har något eller några av partierna kritiserat sjukförsäkringsreformen för den sakens skull? I så fall vilket eller vilka partier?

- a) ja: _____
 - b) nej
 - c) vet inte
-

56. (Frågan ställes endast i Göteborg)

Som alla vet, så är det ju brist på bostäder. Anser ni att ni själva haft allvarliga svårigheter för den sakens skull?

- a) ja
 - b) nej
-

57. Anser ni att det är regeringspolitikens fel att bostadsbristen inte försvunnit, eller anser ni att bostadsbristen beror på andra orsaker?

- a) regeringspolitikens fel
 - b) andra orsaker
 - c) ingen åsikt
-

58. Anser ni att riksdagen borde ha sänkt den statliga inkomstskatten i år?

- a) ja
 - b) nej
 - c) ingen åsikt
 - d) vägrar svara
-

59. Är det några särskilda utgifter, som ni anser att staten kunde spara in på? I så fall vilka?

- a) ja _____
 - b) nej
 - c) vet inte
-

60. Anser ni att det beror på regeringens politik, att vi för närvarande inte har någon arbetslöshet? Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens med er egen åsikt?

- a) beror mest på regeringens politik
 - b) beror till en del på regeringens politik
 - c) beror inte alls på regeringens politik
 - d) *ingen åsikt*
-

61. Vilket parti har särskilt starkt gått in för att priset på vissa livsmedel, t.ex. margarin och mjöl, skall sänkas?

- a) parti: _____
 - b) vet inte
-

62. Har ni hört uttrycket rättsröta ?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
-

63. (Om a) på fråga 62)

Tycker ni att det är riktigt att tala om en utbredd rättsröta i Sverige?

- a) ja
 - b) nej
 - c) ingen åsikt
-

64. Anser ni att ämbetsmän och myndigheter i Sverige behandlar allmänheten rättvist? Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens med er egen åsikt?

- a) i stort sett alltid rättvist
 - b) orättvisor begås ibland men inte ofta
 - c) orättvisor begås ofta
 - d) vet inte
-

65. (Endast i landsbygdsområdet)

Anser ni att det är bra att lagen hindrar andra än jordbrukare från att köpa jordbruksegendomar? Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens med er egen åsikt?

- a) övervägande bra
- b) både fördelar och nackdelar med lagen

- c) övervägande dåligt
 - d) ingen åsikt
-

66. (Endast i landsbygdsområdet)

Vad tycker ni om den politik, som går ut på att de flesta småbruken så småningom skall försvinna och läggas samman till större gårdar? Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens med er egen åsikt.

- a) övervägande bra
 - b) både fördelar och nackdelar
 - c) övervägande dåligt
 - d) ingen åsikt
-

67. (endast i landsbygdsområdet)

Anser ni att den nuvarande prissättningen för jordbrukarnas produkter gynnar de stora eller de små jordbrukarna för mycket? Eller anser ni att den är rättvis mot båda grupperna? (Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens med er egen åsikt?)

- a) gynnar stora jordbrukare för mycket
 - b) gynnar små jordbrukare för mycket
 - c) rättvis mot båda grupperna
 - d) ingen åsikt
-

68. Har ni bott i (nämna stadens eller kommunens namn) hela tiden sedan krigsslutet (1945)?

- a) ja
 - b) nej
-

69. (Om b) på fråga 68)

Vilket år flyttade ni hit?

År: _____

70. (Om b) på fråga 68)

Bodde ni på landsbygden tidigare?

- a) ja
 - b) nej
-

71. (Endast i Göteborg)

Har ni flyttat inom staden sedan valet 1952?

- a) ja
 - b) nej
-

72. (Om a) på fråga 71)

I vilken stadsdel bodde ni förut?

73. Vad har ni för yrke?

74. Ställning i yrket?

- a) företagare eller "fri yrkesutövare" (ej jordbrukare)
 - b) jordbrukare
 - c) tjänsteman
 - d) arbetare
 - e) annat: _____
-

75. Vilken utbildning har ni?

- a) folkskola o. fortsättningsskola
 - b) yrkeskurser, korrespondensutbildning
 - c) folkhögskola
 - d) realexamen, normalskolekompetens, tekniskt institut o. liknande
 - e) studentexamen, akademisk examen eller annan högskoleexamen
-

76. Är ni gift eller ogift?

- a) gift
- b) ogift
- c) änka/änkling/frånskild

(anm. för loko: ställ tilläggsfråga, om anledning finnes att antaga att alternativ c) är tillämpligt fastän detta inte framgår omedelbart av ip:s svar)

77. (Endast i Göteborg)

Hyr ni er bostad eller äger ni själv det hus där ni bor?

- a) hyr bostad
- b) äger själv huset
- c) bor i bostadsrättslägenhet

INTERVJUN AVSLUTAD KLOCKAN:

INTERVJUARENS ANTECKNINGAR:

Ip är bosatt i

- a) enfamiljshus
- b) 2-familjshus
- c) annat hus av villakarakter
- d) radhus
- e) hyreshus, ej av villakarakter

LOKO:S ANTECKNINGAR BETR. BESÖK HOS IP:

- 1) Sökt utan att intervjun kom till stånd: _____
 _____ (dag och tid anges)
- 2) Anträffat ip men ej kunnat få intervju till
 stånd: _____

INTERVJUSITUATIONEN:

Skedde intervjun i enrum med ip?

- 1) ja
- 2) nej

OM NEJ: BESKRIV INTERVJUSITUATIONEN:

Tilläts intervjun utan övertalning?

- 1) ja
- 2) efter någon övertalning
- 3) efter omständlig övertalning

Anledning till ej genomförd intervju trots att ip anträffats:

LOKO:S ÖVRIGA ANTECKNINGAR BETRÄFFANDE INTERVJSITUATIONEN ELLER
ÖVRIGA OMSTÄNDIGHETER I SAMBAND MED INTERVJUN:

REGISTERUPPGIFTER. IFYLLES EJ AV LOKO:

Ip:s namn och adress:

KÖN: M K FÖDD ÅR: _____ INKOMST: _____
RÖSTADE 1952: JA NEJ RÖSTADE 1954: JA NEJ

LOKOS NAMN: _____

INTERVJUNS LÄNGD: _____ MINUTER

G Ö T E B O R G S U N I V E R S I T E T

S T A T S V E T E N S K A P L I G A I N S T I T U T I O N E N

U N D E R S Ö K N I N G A V 1 9 5 4 Å R S V A L R Ö R E L S E

I N T E R V J U O M G Å N G 1

S V Ä R E N B E H A N D L A S K O N F I D E N T I E L L T

F Ö R K O R T A T F O R M U L Ä R F Ö R I P S O M I N T E M E D T A G I T S I O M G Å N G 1 .

DATUM FÖR INTERVJUN: _____ INTERVJUN BÖRJAR KL: _____

"Som ni vet är det val i år. Det sägs att de politiska partierna brukar lägga ner mellan 10 och 20 miljoner kronor på sina valförberedelser. Det är alltså en stor apparat som snart skall sätta igång. Vid Göteborgs Universitet håller man nu på med en undersökning om hur mycket folk i allmänhet intresserar sig för vad partier-
na säger och gör under valet. Om detta skulle jag nu vilja ställa några frågor."

2. Vilken eller vilka dagliga tidningar läser ni, och är det någon som ni prenumererar på?

(anm. för loko: anteckna alla tidningar som läses och sätt en + för den eller dem ip prenumererar på)

3. Vilket parti stöder(här nämnes i tur och ordning de tidningar, som ip uppger sig läsa)?

Tidning

Parti

6. Röstade ni vid valet 1952?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte
- d) hade ej rösträtt

7. (Om b) på fråga 6)

Kan ni nämna någon särskild anledning till att ni inte röstade 1952?

26. Är det någon eller några i er familj (hushåll), som har annan politisk åsikt än ni själv?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte
- d) vägrar svara
- e) ensamstående

27. (Om a) på fråga 26)

Vilken eller vilka av följande familjemedlemmar har annan åsikt än ni?

- a) make/maka
- b) något eller några av barnen
- c) något eller några av syskonen
- d) fadern
- e) modern
- f) andra i familjen (hushållet)

28. Har de flesta av era andra bekanta samma politiska åsikt som ni själv?

- a) ja
- b) de flesta har annan åsikt
- c) inget parti dominerar i bekantskapskretsen
- d) vet inte
- e) vägrar svara

(anm. för loko: med "politisk åsikt" avses det parti som ip röstar på. Om det inte omedelbart framgår av ip:s svar huruvida ip avser alternativ b) eller c) ställes tilläggsfrågan: Har de flesta en annan politisk uppfattning än ni själv?)

29. Skulle ni själv vilja beteckna er som mycket, måttligt eller inte alls intresserad av politik?

- a) mycket intresserad
- b) måttligt intresserad
- c) inte alls
- d) vet inte

34. Är ni medlem av någon frikyrklig församling? I så fall vilken?

- a) _____
- b) nej

35. Är ni medlem av någon nykterhetsorganisation? I så fall vilken?

- a) _____
- b) nej

36. Är ni medlem av något politiskt parti?

- a) ja
- b) nej
- c) vägrar svara

37. (Om a) på fråga 36)

Vilket parti?

- a) H
- b) Bf
- c) FP
- d) SD
- e) K
- f) annat: _____
- g) vägrar svara

38. (Om d) på fråga 37)

Är ni kollektivansluten genom fackförening ?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
-

39. (Om a) på fråga 36)

Har ni varit på något möte som ert parti ordnat i år ?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte

40. (Om a) på fråga 36)

Är ni nu eller har ni tidigare varit medlem i styrelsen i någon av partiets organisationer?

- a) ja
- b) nej
- c) vägrar svara

41. (Om a) på fråga 36)

Brukar ni få någon tidning eller tidskrift från det parti som ni är medlem i? I så fall vilken eller vilka?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte

42. (Om a) på fråga 41)

Vet ni vad den heter?

- a) ja: _____
- b) nej

43. (Om a) på fråga 41)

Hur mycket har ni läst i det senaste numret?

- a) det mesta
- b) ganska mycket
- c) litet
- d) ingenting

(Läs upp svarsalternativen)

68. Har ni bott i (nämna stadens eller kommunens namn) hela tiden sedan krigsslutet (1945)?

- a) ja
 - b) nej
-

69. (Om b) på fråga 68)

Vilket år flyttade ni hit?

År: _____

70. (Om b) på fråga 68)

Bodde ni på landsbygden tidigare?

- a) ja
- b) nej

71. (Endast i Göteborg)

Har ni flyttat inom staden sedan valet 1952?

- a) ja
- b) nej

72. (Om a) på fråga 71)

I vilken stadsdel bodde ni förut?

73. Vad har ni för yrke?

74. Ställning i yrket?

- a) företagare eller "fri yrkesutövare" (ej jordbrukare)
- b) jordbrukare
- c) tjänsteman
- d) arbetare
- e) annat: _____

75. Vilken utbildning har ni?

- a) folkskola o. fortsättningsskola
- b) yrkeskurser, korrespondensutbildning
- c) folkhögskola
- d) realexamen, normalskolekompetens, tekniskt institut o. liknande
- e) studentexamen, akademisk examen eller annan högskoleexamen

76. Är ni gift eller ogift?

- a) gift
- b) ogift
- c) änka/änkling/frånskild

(anm. för loko: ställ tilläggsfråga, om anledning finnes att antaga att alternativ c) är tillämpligt fastän detta inte framgår omedelbart av ip:s svar)

77. (Endast i Göteborg)

Hyr ni er bostad eller äger ni själv det hus där ni bor?

- a) hyr bostad
- b) äger själv huset
- c) bor i bostadsrättslägenhet

INTERVJUN AVSLUTAD KLOCKAN:

INTERVJUARENS ANTECKNINGAR:

Ip är bosatt i

- a) enfamiljshus
- b) 2-familjehus
- c) annat hus av villakaraktär
- d) radhus
- e) hyreshus, ej av villakaraktär

LOKO:S ANTECKNINGAR BETR. BESÖK HOS IP:

- 1) Sökt utan att intervjun kom till stånd: _____
(dag och tid anges)
- 2) Anträffat ip men ej kunnat få intervju till stånd: _____

INTERVJUSITUATIONEN:

Skedde intervjun i enrum med ip?

- 1) ja
- 2) nej

OM NEJ: BESKRIV INTERVJUSITUATIONEN: _____

Tilläts intervjun utan övertalning?

- 1) ja
- 2) efter någon övertalning
- 3) efter omständlig övertalning

Anledning till ej genomförd intervju trots att ip anträffats:

LOKO:S ÖVRIGA ANTECKNINGAR BETRÄFFANDE INTERVJUSITUATIONEN ELLER ÖVRIGA
OMSTÄNDIGHETER I SAMBAND MED INTERVJUN:

REGISTERUPPGIFTER.

Ip:s namn och adress:

(ifylles av loko)

KÖN: M K FÖDD ÅR: _____ INKOMST: _____

RÖSTADE 1952: JA NEJ RÖSTADE 1954: JA NEJ

LOKOS NAMN: _____

INTERVJUNS LÄNGD: _____ MINUTER

G Ö T E B O R G S U N I V E R S I T E T

S T A T S V E T E N S K A P L I G A I N S T I T U T I O N E N

U N D E R S Ö K N I N G A V 1 9 5 4 Å R S V A L R Ö R E L S E

I N T E R V J U O M G Å N G 2

S V A R E N B E H A N D L A S K O N F I D E N T I E L L T

DATUM FÖR INTERVJUN: _____

INTERVJUN BÖRJAR KL. _____

--	--	--	--	--

"Ja, nu när vi börjar närma oss valdagen, så har jag fått i uppdrag att komma tillbaka och ställa några frågor till. Som jag sade förra gången så går ju den här undersökningen ut på att ta reda på vad som intresserar allmänheten av vad partierna säger och gör just nu."

Radiofrågor

1. Lyssnade ni till något eller några av de här programmen?
(Lyssnade ni på hela?)

Radioprogram

- a) kvinnodebatten 10/8
- b) bostadsdebatten 16/8
- c) Erlander 23/8
- d) Ohlin 25/8
- e) Jordbruksdebatten 27/8
- f) Hjalmarsson 30/8
- g) Hagberg 1/9
- h) Hedlund 3/9
- i) Skattedebatten 6/9
- j) Lokal valdebatt i Göteborg 12/9

	Inte Hela	Inte hela lyssnat	Vet int.

(anm. för loko: markera svaren med kryss i rutorna. Visa ip det tryckta kortet med förteckning över radions valprogram.)

Radiofrågor

2. (till dem som hört 2 eller flera av partiledarintervjuerna)

Vilken av de partiledare, som ni hörde, tycker ni försvarade sig skickligast vid frågestunderna? Och vilken tycker ni var sämst?

- a) bäst: _____
- b) sämst: _____
- c) vet inte

(anm. för loko: Endast ip, som hört minst 3 program behöver frågas om vem som var sämst.)

3. (till dem som hört 2 eller flera av partiledarintervjuerna)

Och vilken av dem tycker ni hade den bästa rösten?

- a) bästa rösten: _____
- b) vet inte

4. (Om e) på fråga 1, alltså jordbruksdebatten)

Tyckte ni att talarna uttryckte sig tillräckligt klart och lättfattligt i jordbruksdiskussionen?

- a) tillräckligt klart och lättfattligt
- b) inte tillräckligt klart och lättfattligt
- c) vet inte

5. (om i) på fråga 1, alltså skattedebatten)

Tyckte ni att talarna uttryckte sig tillräckligt klart och lättfattligt i skattediskussionen?

- a) tillräckligt klart och lättfattligt
- b) inte tillräckligt klart och lättfattligt
- c) vet inte

6. (om i) på fråga 1, alltså skattedebatten)

Kommer ni ihåg namnet på några av dem som deltog i skattediskussionen?

- a) namn: _____

- b) minns inte någon

7. Kommer ni ihåg någonting, som ni tyckte särskilt bra om av det som sades i radions diskussioner och frågestunder inför valet?(I vilket program var det? Kommer ni ihåg vem som sade det?)

- a) ja: _____

program: _____
talare: _____
 - b) nej
-

Radiofrågor, Tidningar och tidskrifter.

8. Kommer ni ihåg någonting, som ni tyckte särskilt illa om av det som sades i radions diskussioner och frågestunder inför valet?
(I vilket program var det? Kommer ni ihåg vem som sade det?)

a) ja: _____

program: _____

talare: _____

b) nej

9. (till ip som hört både en frågestund och en diskussion)
Radion har alltså haft både diskussioner och frågestunder inför valet.
Vilket av dessa båda typer av program tyckte ni bäst om?

a) tycker bäst om diskussioner

b) tycker bäst om frågestunder

c) vet inte

10. (om något av a) - j) på fråga 1, alltså till ip som lyssnat på
något av radions program inför valet)

Var det något av det som sades i radions program inför valet, som kom er att ändra mening i någon fråga? (Vilken fråga gällde det?)

a) ja: beträffande: _____

b) nej

c) vet inte

11. (om a) på fråga 10)

Har ni nyligen läst någonting om samma sak i någon tidning? (I vilken tidning?)

a) ja: tidning: _____

b) nej

c) vet inte

12. Brukar ni läsa

a) tidningen Vi

b) ICA-Kuriren

c) någon tidskrift för arbetarnas eller tjänstemännens
fackföreningar
tidskriftens namn: _____

d) någon tidskrift för företagare eller någon branschtidskrift
tidskriftens namn: _____

e) endast i landsbygdsområdet)

e) någon tidskrift för jordbrukarnas föreningar
tidskriftens namn: _____

Tidningar och tidskrifter. Personliga kontakter.

13. Har ni märkt om(nämna här i fortsättningen var och en av de tidningar som ip angivit under fråga 12) är för något parti eller mot något parti?

<u>tidning</u>	<u>för parti</u>	<u>mot parti</u>	<u>vet inte</u>
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

14. Har ni läst ledaren i någon av dagens eller gårdagens tidningar? (Vad handlade den om?)

- a) ja, handlade om: _____

- b) ja, minns ej vad den handlade om
- c) nej
- d) vet inte

15. (om a) på fråga 14)

Har ni nyligen hört eller läst någonting om samma sak någon annanstans? (I så fall var då?)

- a) ja: _____

- b) nej
- c) vet inte

16. Känner ni någon, som deltar i valarbetet för något av partierna under valrörelsen i år? (Till vilket parti hör han (hon)?)

- a) ja, parti: _____

- b) nej
- c) vet inte
- d) vägrar svara

Personliga kontakter.

17. Är ni personligt bekant med någon av dem, som står på partiernas valsedlar? (Till vilket parti hör han (hon)?)

- a) ja, parti: _____
- b) nej
- c) vet inte
- d) vägrar svara

18. Kommer ni själv att delta i valarbetet för något av partierna under valrörelsen i år?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte
- d) vägrar svara

19. Harⁿⁱ under den senaste veckan diskuterat politik med någon?
(Vad diskuterade ni om?)

- a) ja: _____
- b) nej
- c) vet inte

20. (om a) på fråga 19)

Diskuterade ni med någon i familjen, någon som ni träffat i samband med arbetet eller någon annan bekant?

- a) familjen: _____
- b) i samband med arbetet (ej familjemedlem) _____
- c) någon annan bekant: _____

(anm. för loko: anteckna om möjligt specificerat svar på alt. a) & c)

21. (om a) på fråga 19; ställes ej om gift person angivit make på fråga 20 a))

Vilket yrke hade den som ni diskuterade med?

- a) yrke: _____
- b) vet inte

Personliga kontakter. Valmöten.

22. (om a) på fråga 19)

Hade ni samma åsikter, som den ni diskuterade med?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte

23. (om b) på fråga 19)

Om ni skulle ha lust att diskutera någon politisk fråga i samband med valet i höst, vem är det i så fall troligast att ni skulle vända er till? Är det någon i familjen eller någon på arbetet eller någon annan bekant?

- a) någon i familjen (make/maka, barn, fader, moder, syskon, annan)
- b) någon på arbetet
- c) någon annan bekant
- d) vet inte

(anm. för loko: stryk i alternativ a) under den familjemedlem som avses. Ställ om så behövs tilläggsfråga på denna punkt)

24. (om a), b) eller c) på fråga 23)

Vilket yrke har han (hon)?

- a) Yrke: _____
- b) vet inte

25. Har ni varit på något valmöte i augusti eller september?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte

26. (om a) på fråga 25)

Vem var det som talade? Var hölls mötet? Visades film vid mötet?

talarens namn	plats	datum	film

Valmöten. Information och åsikter.

27. (om a) på fråga 25)

Tycker ni att talaren uttryckte sig tillräckligt klart och lättfattligt?

- a) tillräckligt klart och lättfattligt
- b) inte tillräckligt klart och lättfattligt
- c) vet inte

28. (om a) på fråga 25)

Var det någonting av det som sades på valmötet, som gjort att ni ändrat mening i någon fråga? (Vilken fråga gällde det?)

- a) ja: beträffande: _____
- b) nej
- c) vet inte

29. (om a) på fråga 28)

Har ni nyligen hört eller läst någonting om samma sak någon annanstans? (I så fall var?)

- a) ja, i: _____
- b) nej
- c) vet inte

30. Hur tror ni nu, sedan valdiskussionen börjat på allvar, att valet kommer att gå? Tror ni att något av partierna kommer att få framåt, eller tror ni att något av dem kommer att gå tillbaka?

- a) går framåt: _____
- b) går tillbaka: _____
- c) oförändrat
- d) vet inte

31. (frågan ställes endast i Göteborg)

Vilket parti är störst i stadsfullmäktige i Göteborg?

- a) H
 - b) BF
 - c) FP
 - d) SD
 - e) K
 - f) vet inte
-

Information och åsikter.

32. (frågan ställes endast i Göteborg)
(om a), b), c), d) eller e) på fråga 31)

Tror ni att något annat parti kommer att bli störst i stadsfullmäktige genom valet i år? (I så fall vilket parti?)

- a) ja, parti: _____
- b) nej
- c) vet inte

33. (frågan ställes endast i Göteborg)

Antag att högern och folkpartiet tillsammans får majoritet i stadsfullmäktige i år. Tror ni att det då skulle bli en stor eller liten förändring i Göteborgs kommunalpolitik. Eller anser ni kanske, att det inte skulle bli någon ändring alls?

- a) stor ändring
- b) liten ändring
- c) ingen ändring
- d) vet inte
- e) vägrar svara

34. (Frågan ställes endast i Göteborg)

(om a) eller b) på fråga 33)

Anser ni att det skulle bli en ändring till det bättre eller till det sämre?

- a) till det bättre
- b) till det sämre
- c) varken bättre eller sämre
- d) vet inte
- e) vägrar svara

35. (frågan ställes endast i Göteborg)

Kan ni nämna någonting i Göteborgs kommunalpolitik, som ni anser skulle bli annorlunda, om högern och folkpartiet tillsammans skulle få majoritet i stadsfullmäktige?

- a) ja: _____

 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
-

Röstningsavsikter.

36. Tänker ni rösta vid valet i år?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
-

37. (frågan ställes ej till E)
(om b) eller c) på fråga 36)

- a) orsak: _____

 - b) vägrar svara
-

38. (om a) på fråga 36)

Har ni bestämt er för vilket parti ni skall rösta på?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vägrar svara
-

39. (om b) på fråga 38)

Vilka partier tvekar ni närmast mellan?

- a) partier: _____
 - b) vägrar svara
-

40. (om b) på fråga 38)

Vilka är de viktigaste skälen till att ni är tveksam om vilket parti ni skall rösta på?

- a) skälen: _____

 - b) vägrar svara
-

41. (om b) på fråga 38)

Är det någonting i kommunalpolitiken som gör er tveksam om vilket parti ni skall rösta på? (I så fall varför?)

- a) ja: _____

 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
-

Röstningsavsikter.

42. (frågan ställes ej till Ft och Fs)
(om a) på fråga 38)

Kommer ni att rösta på samma parti som senaste gången ni röstade?

- a) ja
- b) nej
- c) vägrar svara

43. (frågan ställes endast till B)
(om a) på fråga 42)

Vad är det som gjort att ni nu bestämt er för att inte rösta på ett annat parti i år?

- a) orsak: _____

- b) vägrar svara

44. (frågan ställes endast till T och Ft)
(om a) på fråga 38)

Vad är det som gjort, att ni nu bestämt er för vilket parti ni skall rösta på?

- a) orsak: _____

- b) vägrar svara

45. (frågan ställes endast till S)
(om b) på fråga 42)

Vilka är de viktigaste skälen till att ni funderar på att byta parti?

- a) orsak: _____

röstade förut på: _____
- b) vägrar svara

(anm. för loko: om det inte direkt framgår av ip:s svar, ställes tillägg-
frågan: Vilket parti röstade ni förut på? Svaret antecknas ovan)

Röstningsavsikter.

46. (frågan ställes endast till S)
(om b) på fråga 42)

Är det någonting i kommunalpolitiken som gör, att ni funderar på att rösta på ett annat parti den här gången? (I så fall: vad då?)

- a) ja: _____

- b) nej
- c) vet inte
- d) vägrar svara

47. (frågan ställes endast till S)
(om b) på fråga 42)

Det brukar ju sägas att tidningarna, radion och diskussionerna med bekanta spelar stor roll, när man ändrar åsikter. Vilken av de tre sakerna har spelat störst roll för er själv? Och vilken har spelat minst roll?

mest:

minst:

- | | |
|--|--|
| a) tidningar | a) tidningar |
| b) radio | b) radio |
| c) politiska diskussioner
med bekanta | c) politiska diskussioner
med bekanta |
| d) annat svar: _____ | d) annat svar: _____ |
- _____

- _____

(anm. för loko: till bekanta räknas givetvis i detta sammanhang även familjemedlemmar)

48. (frågan ställes endast till S)
(om b) på fråga 42)

Är det någon i er familj, som ändrat åsikt på samma sätt som ni sedan valet 1952? (I så fall vem?)

- a) ingen annan i familjen
- b) make/maka
- c) något eller några av barnen
- _____
- d) något eller några av syskonen
- e) fadern
- f) modern
- g) annan: _____
- h) vet inte
- i) vägrar svara
- j) ensamstående

Röstningsavsikter.

49. (frågan ställes endast till S)

(om b) på fråga 42)

Är det någon eller några bland era bekanta, som ändrat åsikt på samma sätt som ni själv gjort sedan valet 1952?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte
- d) vägrar svara

50. (frågan ställes endast till S)

(om a) på fråga 49)

Till vilken av följande grupper räknar ni den eller de av era bekanta som ändrat åsikt?

- a) chef eller överordnad i arbetet
- b) arbetskamrat, kollega eller medarbetare
- c) granne
- d) annan bekant

Läs upp svarsalternativen:

51. (om a) på fråga 38)

En del är ju övertygade anhängare av det parti, som de tänker rösta på. Andra är däremot mer eller mindre svala i sin övertygelse. Skulle ni vilja beteckna er själv som

- a) övertygad anhängare
- b) inte särskilt övertygad anhängare
- c) annat svar: _____
- d) vet inte
- e) vägrar svara

Läs upp de första svarsalternativen:

52. (om a) på fråga 38)

Är ni kritisk mot någonting i det partiets politik, som ni tänker rösta på? (I så fall vad är ni kritisk mot?)

- a) ja, kritisk mot: _____

 - b) nej
 - c) vet inte
 - d) vägrar svara
-

Röstningsavsikter. Broschyrer.

53. (om a) på fråga 52)

Anser ni att något av de andra partierna egentligen har åsikter, som bättre stämmer överens med era egna just i det här fallet? (I så fall vilket parti?)

- a) parti: _____
- b) vet inte
- c) vägrar svara

54. Jag har här några broschyrer och liknande trycksaker, som partierna sprider under valrörelsen i år. Har ni sett den här? (Har ni läst den?)

<u>sett</u>	<u>läst</u>	
1)	1)	Tag bladet från munnen G
2)	1)	Hur ska det bli för oss G+L
3)	1)	Vardagsdemokrati G+L
4)	1)	Att slippa ängslas för ålderdomen G+L
5)	1)	Sjuhäradsbygdens tidning L
6)	1)	Tre symboler för framtiden G+L
7)	1)	Vi unga väljer G+L
8)	1)	Vi vanliga göteborgare G
9)	1)	Svensk politik L
10)	1)	Vår väg L
11)	1)	Hr Ohlin och sysselsättningen (ledare i Ny Tid) G
12)	1)	Vår väg framåt för frihet och rättvisa. G+L
13)	1)	Om Sverige vore Guatemala G
14)	1)	Kronan är räddad L
15)	1)	Folkpartiet (tidskrift) G+L
16)	1)	Fakta och synpunkter G+L
17)	1)	Skatterättvisa åt löntagarna G+L
18)	1)	Ekonomi och politik G+L
19)	1)	Det gäller jordbrukets frihet och rätt L
20)	1)	Kommunalt handlingsprogram L
21)	1)	Högerpartiet ger er chansen G+L
22)	1)	Trygghet L
23)	1)	Folder med teckningar G+L
24)	1)	Arbetar-Tidningen G

forts.

Broschyrer.

forts.

<u>sett</u>	<u>läst</u>	
25)	1)	Öppna inte dörrarna G+L
26)	1)	Bondeförbundet i svensk politik L
27)	1)	Framåt ungdom G+L
28)	1)	Ge bygden vad bygden behöver L
29)	1)	Vet ni? G
30)	1)	Tankar kring ett mönster G+L
31)	1)	För kristna värden G+L
32)	1)	Bra för Dig G+L
33)	1)	Bondeskogsbruket i blickpunkten L

(anm. för loko: Visa ip en broschyr i sänder och framställ frågan "Har ni sett den här?" för varje broschyr. Om ja, ställes därefter tilläggsfrågan "Har ni läst den?" Om "ej läst" eller oviss härom, göres ingen ytterligare markering)

55. (ställes ej till 0)

Vi har ställt samman några uttalanden ur årets valdiskussion. Vilka av dem tycker ni stämmer bäst överens med er egen mening? (Har ni läst om det här i någon broschyr? Vilken broschyr?)

Har läst i:

Olika meningar om skatten:

- 1) Det går att sänka
- 2) Det går att sänka
- 3) I första hand bör skatten sänkas
- 4) Rättvisare beskattning

Olika meningar om näringslivet:

- 1) Ett fritt näringsliv
- 2) Lagstiftning som berövar kapitalisterna
- 3) Det är bra för arbete

Olika meningar om ekonomisk politik:

- 1) Om räntan får stiga
- 2) En räntehöjning skulle

forts.

Broschyrer.

forts.

(endast i Göteborg)

Har läst i:

Olika meningar om matpriserna:

- 1) Priset på margarin _____
- 2) Första steget _____

(endast i landsbygdsområdet)

Olika meningar om jordbrukspolitiken och småbrukarna.

- 1) Koalitionsregeringens
har gett _____
- 2) Koalitionsregeringens
har alltför litet _____

(anm. för loko: När ip angivit överensstämmande mening, markera som vanligt i vänstra kanten och ställ följdfråga om broschyr. Har ip ej läst om saken i broschyr eller är ip oviss härom, göres ej ytterligare markering)

56. (ställes ej till 0)

Kan ni erinra er om något av partierna beskyllts för att föreslå att staten skall låna pengar för att sänka skatten. (I så fall: Vilket parti?)

- a) parti: _____
- b) vet inte

57. (ställes ej till 0)

(frågan ställes endast i landsbygdsområdet)

Anser ni att socialdemokraterna fått större eller mindre möjlighet att genomföra sin egen politik sedan bondeförbundet gick med i regeringen? Eller anser ni att det inte blivit någon skillnad?

- a) större möjlighet
- b) mindre möjlighet
- c) ingen skillnad
- d) vet inte

58. (frågan ställes endast till gifta kvinnor)

Vilket yrke har er make?

- a) yrke: _____
-

Broschyrer.

59. (om a) på fråga 40)

Vilket parti kommer ni att rösta på?

- a) H
- b) BF
- c) FP
- d) SD
- e) K
- f) annat parti: _____ (antecknas)
- g) vägrar svara

INTERVJUN AVSLUTAD KLOCKAN:

LOKO:S ANTECKNINGAR BETR. BESÖK HOS IP:

- 1) Sökt utan att intervjun kom till stånd: _____
_____ (dag och tid anges)
- 2) Anträffat ip men ej kunnat få intervju till stånd:

INTERVJUSITUATIONEN:

Skedde intervjun i enrum med ip?

- 1) ja
- 2) nej

OM NEJ: BESKRIV INTERVJUSITUATIONEN: _____

Tilläts intervjun utan övertalning?

- 1) ja
- 2) efter någon övertalning
- 3) efter omständlig övertalning

Anledning till ej genomförd intervju trots att ip anträffats:

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is a small dark mark near the top center of the page. The paper appears to be from a notebook or a set of legal pads.

INTERVJUNS LÄNGD: _____ MINUTER

*Is med detta
formulär!*

G Ö T E B O R G S U N I V E R S I T E T

S T A T S V E T E N S K A P L I G A I N S T I T U T I O N E N

U N D E R S Ö K N I N G A V 1 9 5 4 Å R S V A L R Ö R E L S E

I N T E R V J U O M G Å N G 3

S V A R E N B E H A N D L A S K O N F I D E N T I E L L T

DATUM FÖR INTERVJUN: _____ INTERVJUN BÖRJAR KL. _____

--	--	--	--	--

"Nu är ju valet över och vi skulle vilja avsluta vår undersökning med några få frågor."

1. Jag har här en plansch, där några av de affischer som partierna har satt upp i sommar är avbildade.

Vilka av dem har ni sett? (Vilket parti är det som satt upp affischen?)

Affisch

Sett affischen

Parti

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

(anm. för loko: markera med kryss om ip sett affischen och angiv det parti, som ip nämner, i den högra spalten)

2. (om ip sett minst 2 affischer /fråga 1/)

Om vi bortser från partiernas åsikter, vilken av affischerna anser ni "slår bäst"?

- a) affisch: _____
 - b) vet inte
-

3. Lyssnade ni på den stora valdiskussionen mellan partiledarna fredagen före valet? (Lyssnade ni på hela? Var det större delen eller en mindre del?)

- a) lyssnade på hela
 - b) lyssnade på större delen
 - c) lyssnade på en mindre del
 - d) lyssnade inte
 - e) vet inte
-

4. (om a), b) eller c) på fråga 3)

Tyckte ni att talarna uttryckte sig tillräckligt klart och lättfattligt?

- a) tillräckligt klart och lättfattligt
 - b) inte tillräckligt klart och lättfattligt
 - c) vet inte
-

5. (om a), b) eller c) på fråga 3)

Vilken av talarna tyckte ni var skickligast i diskussionen? Och vilken av dem tyckte ni var minst skicklig?

- a) skickligast: _____
 - b) minst skicklig: _____
 - c) vet inte vem som var skickligast
 - d) vet inte vem som var minst skicklig
-

6. (om a), b) eller c) på fråga 3)

Vilken av talarna tyckte ni hade den bästa rösten? Och vem hade den sämsta rösten?

- a) bästa rösten: _____
 - b) sämsta rösten: _____
 - c) vet inte vem som hade bästa rösten
 - d) vet inte vem som hade den sämsta rösten
-

7. (om a), b) eller c) på fråga 3)

Kommer ni ihåg någonting, som ni tyckte särskilt bra om av det som sades i den stora valdiskussionen i radio? (Kommer ni ihåg vem som sade det?)

a) ja: _____

talare: _____

b) nej

8. (om a), b) eller c) på fråga 3)

Kommer ni ihåg någonting, som ni tyckte särskilt illa om av det som sades i den stora valdiskussionen i radio? (Kommer ni ihåg vem som sade det?)

a) ja: _____

talare: _____

b) nej

9. (om a), b) eller c) på fråga 3)

Var det något av det som sades i den stora valdiskussionen i radio, som kom er att ändra mening i någon fråga? (Vilken fråga gällde det?)

a) ja: beträffande: _____

b) nej

c) vet inte

10. (om a) på fråga 5)

Har ni nyligen läst någonting om samma sak i någon tidning? (I vilken tidning?)

a) ja: tidning: _____

b) nej

c) vet inte

11. Man kan ju skaffa sig upplysning om politiska frågor på många olika sätt. Anser ni att ni själv har fått mest upplysningar om politiska frågor i det här valet genom radion, tidningar, partiernas broschyrer eller privata diskussioner. Och var har ni fått minst upplysningar om man jämför radion, tidningarna, broschyrerna och de privata diskussionerna med varandra?

- | <u>mest</u> | <u>minst</u> |
|-------------------------|-------------------------|
| a) radio | a) radio |
| b) tidningar | b) tidningar |
| c) broschyrer | c) broschyrer |
| d) privata diskussioner | d) privata diskussioner |
| e) annat svar: _____ | e) annat svar: _____ |
| _____ | _____ |
| _____ | _____ |

(anm. för loko: ställ först frågan om mest upplysningar och, sedan i p svarat därpå, ställ frågan om minst upplysningar)

12. (endast i Göteborg)

Vilket parti blir det största i stadsfullmäktige efter det här valet?

- a) största parti: _____
- b) vet inte

13. Vilket eller vilka partier anser ni har gått framåt, om man ser på valresultatet för hela landet?

- a) parti(er): _____
- b) vet inte

14. Diskuterade ni under veckan före valet med någon, om vilket parti man borde rösta på?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte

15. (om a) på fråga 14)

Diskuterade ni med någon i familjen, någon som ni träffat i samband med arbetet eller någon annan bekant?

- a) familjen: _____
- b) i samband med arbetet (ej familjemedlem): _____
- c) någon annan bekant: _____

(anm. för loko: anteckna om möjligt specificerat svar på alt. a) och c))

16. (om a) på fråga 14; ställes ej om gift person angivit make på fråga 15 a)

Vilket yrke hade den som ni diskuterade med?

- a) yrke: _____
 - b) vet inte
-

17. (om a) på fråga 14)

Hade ni samma åsikter, som den ni diskuterade med?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vet inte
-

18. Röstade ni i år ?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vägrar svara
-

19. (om b) på fråga 18)

Vad var det viktigaste skälet till att ni inte röstade?

- a) viktigaste skälet: _____

 - b) vägrar svara
-

20. (frågan ställes ej till Ft och Fs)

(om a) på fråga 18)

Röstade ni på samma parti som senaste gången ni röstade?

- a) ja
 - b) nej
 - c) vägrar svara
-

21. (frågan ställes endast till B)

(om a) på fråga 20)

Vad var det som gjorde att ni nu bestämde er för att inte rösta på ett annat parti i år?

- a) orsak: _____

 - b) vägrar svara
-

22. (frågan ställes endast till T och Ft)

(om a) på fråga 18)

Vad var det som gjorde, att ni nu bestämde er för vilket parti ni skulle rösta på?

a) orsak: _____

b) vägrar svara

23. (frågan ställes endast till S)

(om b) på fråga 20)

Vilka var de viktigaste skälen till att ni bestämde er för att rösta på ett annat parti?

a) orsak: _____

röstade förut på: _____

röstade nu på: _____

b) vägrar svara

(anm. för loko: om det inte direkt framgår av ip:s svar, ställes tillägsfrågorna: Vilket parti röstade ni förut på? Vilket parti röstade ni på den här gången? Svaren antecknas ovan)

24. (frågan ställes endast till S)

(om b) på fråga 20)

Är det någonting i kommunalpolitiken som gjorde, att ni röstade på ett annat parti den här gången? (I så fall. vad då?)

a) ja: _____

b) nej

c) vet inte

d) vägrar svara

25. (frågan ställes endast till S)

(om b) på fråga 20)

Är det någon i er familj, som ändrat åsikt på samma sätt som ni sedan valet 1952? (I så fall vem?)

- a) ingen annan i familjen
- b) make/maka
- c) något eller några av barnen
- _____
- d) något eller några av syskonen
- e) fadern
- f) modern
- g) annan: _____
- h) vet inte
- i) vägrar svara
- j) ensamstående

(anm. för loko: svaren klassificeras av loko enligt svarsalternativen; alternativen uppläses alltså ej. Ställ om så behövs tillägsfråga)

26. (frågan ställes endast till S)

(om b) på fråga 20)

Är det någon eller några bland era bekanta, som ändrat åsikt på samma sätt som ni själv gjort sedan valet 1952?

- a) ja
- b) nej
- c) vet inte
- d) vägrar svara

27. (frågan ställes endast till S)

(om a) på fråga 26)

Till vilken av följande grupper räknar ni den eller dem av era bekanta som ändrat åsikt?

- a) chef eller överordnad i arbetet
- b) arbetskamrat, kollega eller medarbetare
- c) granne
- d) annan bekant

Läs upp svarsalternativen:

28. (frågan ställes till S om b) på fråga 20 och till alla T och Ft)
När bestämde ni er för vilket parti ni skulle rösta på?

a) tidpunkt: _____

b) vägrar svara

(anm. för loko: tänkbara svar är t.ex. "dagen före valet", "sista veckan före valet", "på valdagen")

29. Räknar ni er själv till någon av följande grupper i samhället?
(I så fall vilken av dem?)

- a) högre samhällsklasser
- b) medelklass
- c) arbetarklass
- d) ingen av dessa
- e) vet inte

(anm. för loko: uppläs svarsalternativen a), b) och c))

30. (om d) eller e) på fråga 29)

Vilken annan grupp i samhället räknar ni er närmast till?

- a) grupp: _____
- b) vet inte

31. (om a), b) eller c) på fråga 29 eller a) på fråga 30)

Anser ni att den politik, som förts under senare år, gynnat eller missgynnat (nämna här den grupp som ni räknar sig till)?

- a) gynnat
- b) missgynnat
- c) intetdera
- d) vet inte

32. Har ni varit mer eller mindre intresserad av valet i år än 1952?

- a) mer intresserad
 - b) mindre intresserad
 - c) ingen skillnad
 - d) vet inte
-

INTERVJUN AVSLUTAD KLOCKAN:

LOKO:S ANTECKNINGAR BETR. BESÖK HOS IP:

- 1) Sökt utan att intervjun kom till stånd: _____
_____ (dag och tid anges)
- 2) Anträffat ip men ej kunnat få intervju till stånd:

INTERVJUSITUATIONEN:

Skedde intervjun i enrum med ip?

- 1) ja
- 2) nej

OM NEJ: BESKRIV INTERVJUSITUATIONEN: _____

Tilläts intervjun utan övertalning?

- 1) ja
- 2) efter någon övertalning
- 3) efter omständlig övertalning

Anledning till ej genomförd intervju trots att ip anträffats:

Hade Ni intrycket av att ip på grund av intervjuerna kommit att intressera sig mera för valpropagandan än ip annars skulle ha gjort?

Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan 1954 har vi genomfört empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och undersökt tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder det svenska Valforskningsprogrammet.

